

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report)
ประจำเดือนกันยายน 2569

1. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับจีน (สถิติการนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญจากไทยของจีน)

รายการ	เดือนสิงหาคม 2569				เดือนมกราคม - สิงหาคม 2569			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	ปริมาณ นำเข้า (ตัน)	%Δ Y/Y
น้ำยาง (HS 4001.1000)	12.87	-29.73	7,506	-45.65	185.58	-27.87	130,221	-24.25
ยางแผ่นรมควัน (HS 4001.2100)	14.58	-29.03	5,186	-41.64	171.44	-9.75	75,441	-4.47
ยาง TSNR (HS 4001.2200)	87.16	19.11	38,404	-5.70	742.26	-14.71	360,955	-17.97
ยางผสม (HS 4002.8000)	275.49	22.38	128,192	6.02	2,439.71	7.91	1,241,423	7.70
ทุเรียน (HS 0810.6000)	451.86	0.08	130,644	9.39	5,000.24	33.79	1,166,916	34.85
มังคุด (HS 0804.5030)	49.11	206.33	23,347	115.73	432.08	-5.93	171,861	-22.82
ลำไย (HS 0810.9030)	10.94	-38.37	7,555	-51.99	185.94	-32.17	143,126	-38.16
มะพร้าว (HS 0801.1200) In the inner shell (endocarp)	37.04	8.39	54,235	-0.97	217.05	24.39	324,630	47.36
มันสำปะหลังแห้ง (HS 0714.1020)	14.83	-88.35	56,110	-90.50	206.19	-72.78	854,421	-77.50
ข้าวสาร (HS 1006.3020)	7.79	-65.53	10,137	-79.00	93.01	-55.23	131,652	-64.85
กุ้งและปู (HS 0306)	28.97	-0.23	2,579	-3.92	203.10	5.81	19,088	4.30

หมายเหตุ: %Δ Y/Y หมายถึง ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า

2. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม (ข้อมูลจากเว็บไซต์ศุลกากรแห่งชาติจีน)

● สถานการณ์การนำเข้าส่งออกสินค้าเกษตรเดือนมกราคม - สิงหาคมของจีนปี 2569 มีมูลค่าการนำเข้าส่งออกรวม 221,953 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีการส่งออกสินค้าเกษตร มูลค่า 71,298 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.4 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า และมีการนำเข้าสินค้าเกษตร มูลค่า 150,655 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.9 โดยจีนเสียดุลการค้ามูลค่า 79,357 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

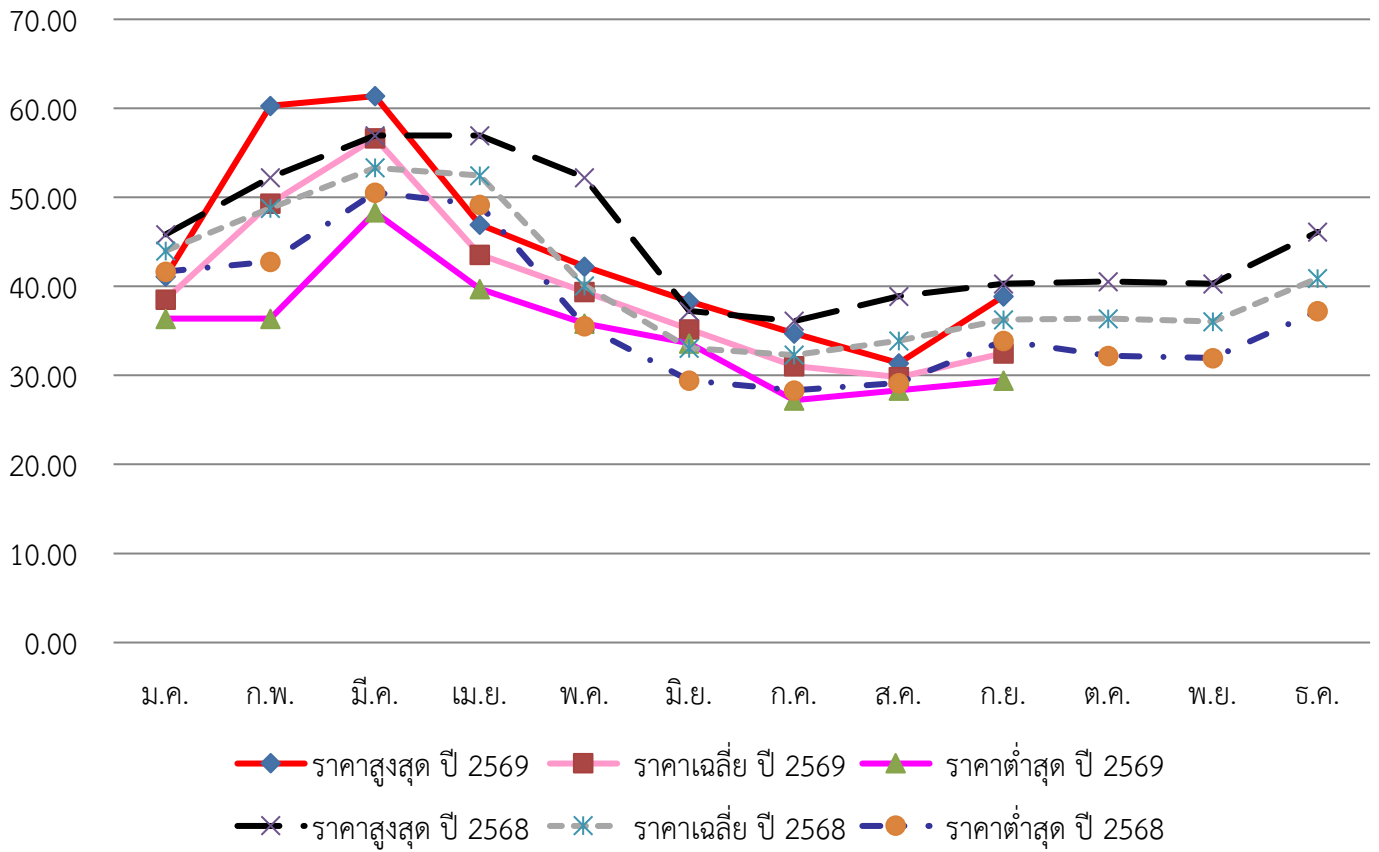
รายการ	เดือนสิงหาคม 2569				เดือนมกราคม - สิงหาคม 2569			
	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่านำเข้า (ล้าน USD)	%Δ Y/Y	มูลค่าส่งออก (ล้าน USD)	%Δ Y/Y
ธัญพืชและพืชอาหาร	6,864.40	13.3	118.48	16.3	43,893.65	14.3	1,075.95	-0.4
น้ำมันพืชบริโภค	653.45	-25.8	n/a	n/a	5,918.07	8.9	n/a	n/a
ผักและเห็ดบริโภค	n/a	n/a	1,087.59	5.1	n/a	n/a	8,212.71	-6.0
ผลไม้สด/แห้ง และนัต	1,909.62	20.1	576.75	16.7	14,170.44	5.9	4,897.78	16.0
เนื้อสัตว์และเครื่องใน	1,968.43	-2.1	292.64	33.1	17,191.69	10.1	2,085.70	32.7
สินค้าสัตว์น้ำ	1,968.29	21.0	1,633.35	0.0	15,996.14	24.8	13,046.43	-0.5
ฝ้าย	153.77	16.2	n/a	n/a	1,899.53	72.4	n/a	n/a
น้ำตาลบริโภค	243.52	-31.6	n/a	n/a	880.77	-26.2	n/a	n/a

● เดือนสิงหาคม 2569 จีนมีการนำเข้ายางพาราธรรมชาติ (HS 4001) 256,082 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคมของปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.98 มูลค่านำเข้า 541.67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.79 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-สิงหาคม 2569 รวม 1,856,323 ตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 3.10 มูลค่านำเข้า 3,544.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.001 และมีการนำเข้ายางสังเคราะห์ (HS 4002) 323,365 ตัน เมื่อเทียบกับเดือนสิงหาคมของปี 2568 ลดลงร้อยละ 22.22 มูลค่านำเข้า 742.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 2.51 โดยมีการนำเข้าตั้งแต่เดือนมกราคม-สิงหาคมของปี 2569 รวม 3,238,526 ตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ลดลงร้อยละ 6.35 มูลค่านำเข้า 6,586.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 1.85

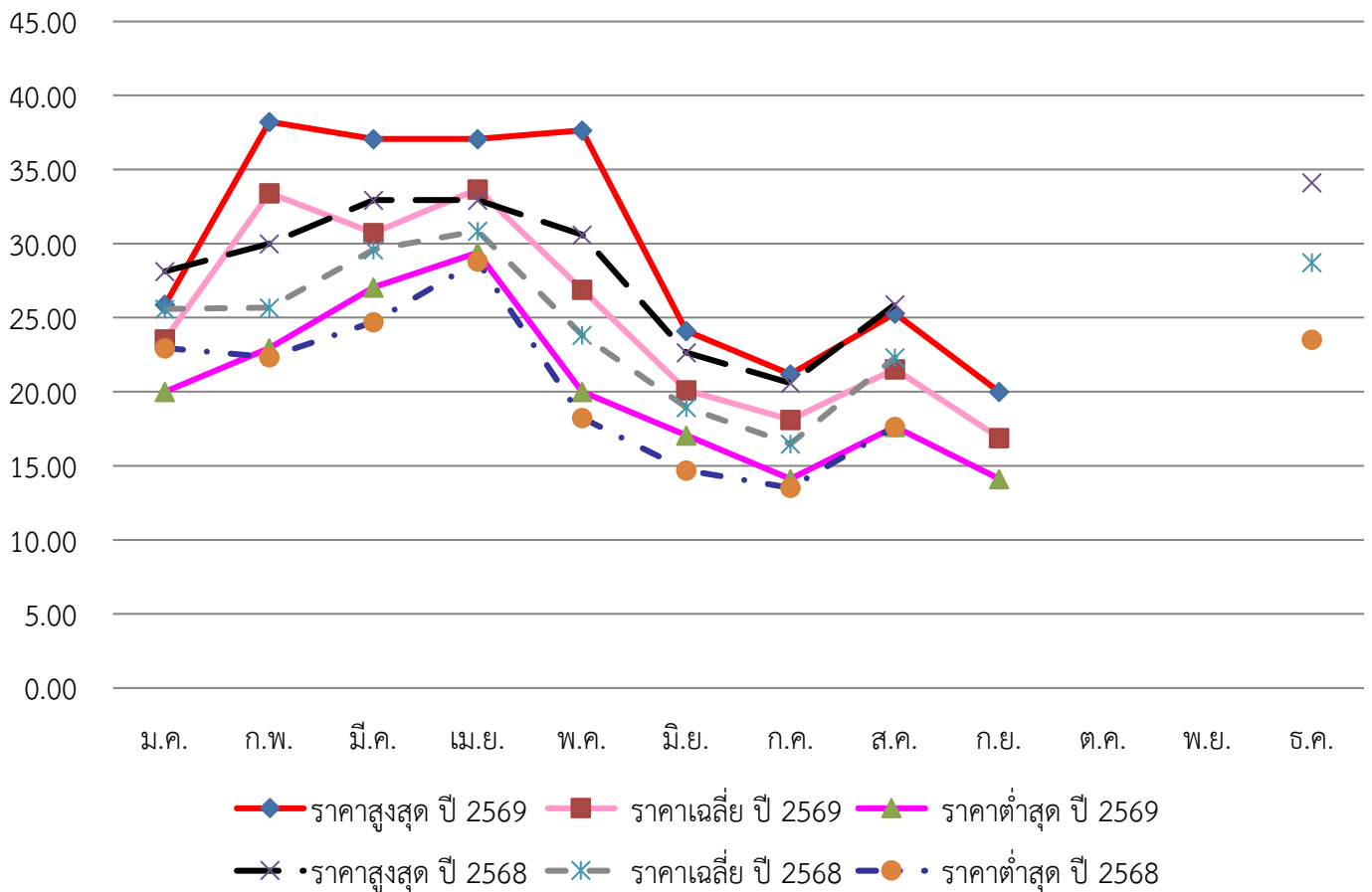
● ราคาทุเรียน มังคุด ลำไย และมะพร้าวอ่อนไทยที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว เดือนกันยายน 2569

ชนิดผลไม้	ราคาเฉลี่ย ก.ย. 69 (หยวน/กก.)	ราคาเฉลี่ย ก.ย. 68 (หยวน/กก.)	%Δ Y/Y
ทุเรียน	32.50	36.27	-10.38
มังคุด (เกรด 1)	16.89	-	n/a
ลำไย (เกรด 1)	12.49	11.81	5.70
มะพร้าวอ่อน	10.00	8.07	23.82

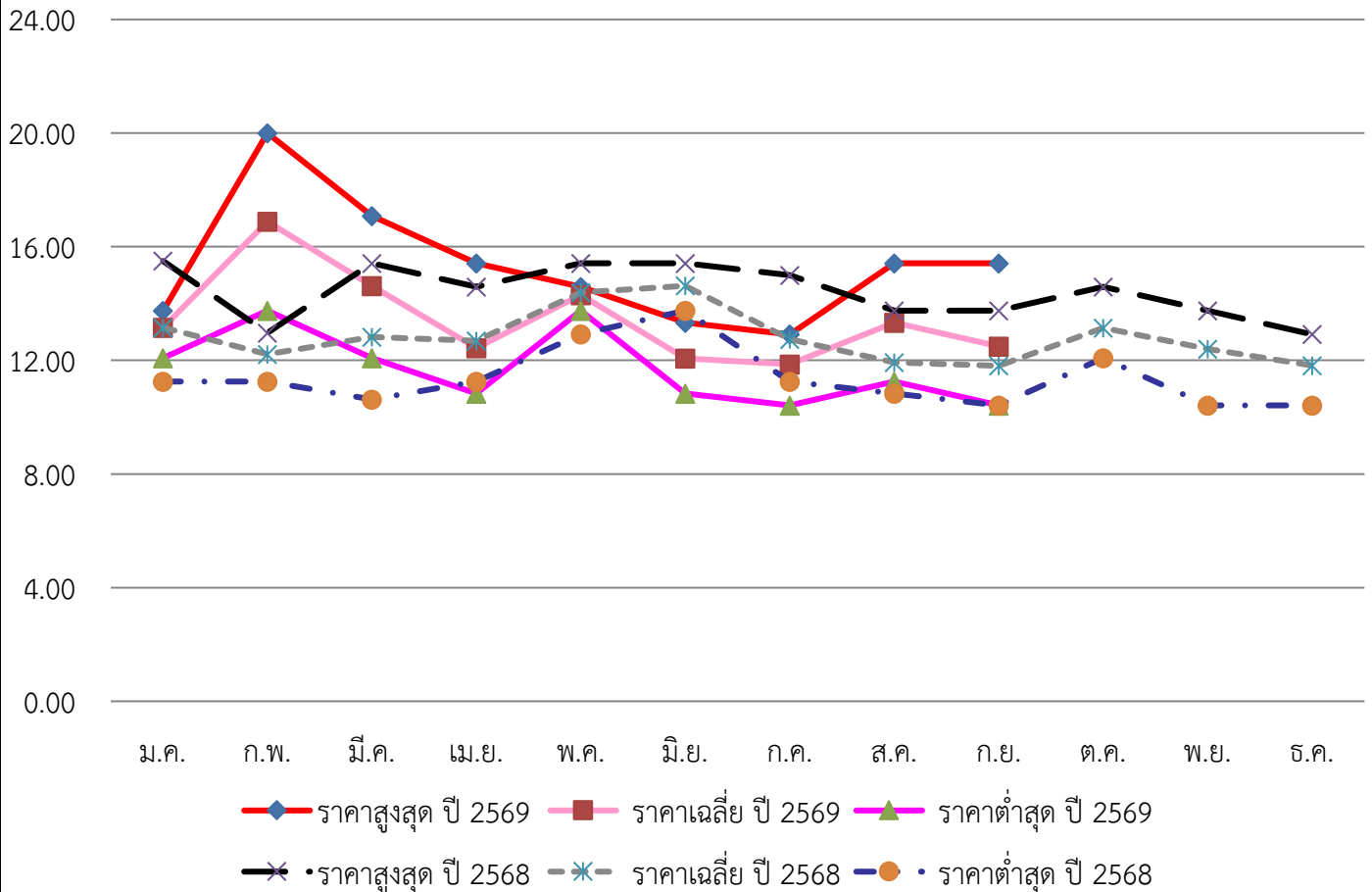
กราฟแสดงราคาขายส่งทุเรียนไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

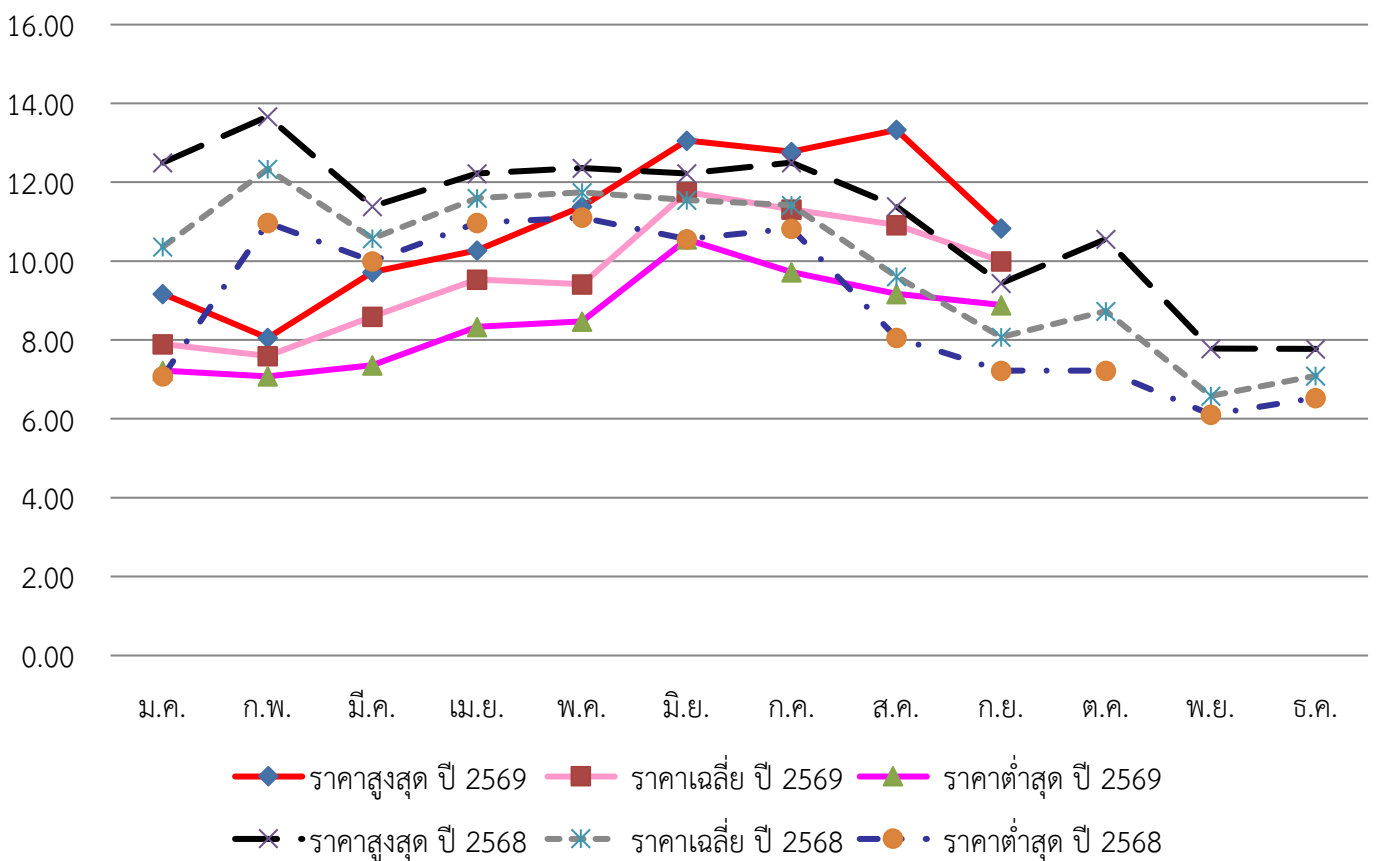
กราฟแสดงราคาขายส่งมังคุด (เกรด 1) ไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

กราฟแสดงราคาขายส่งลำไย (เกรด 1) ไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

กราฟแสดงราคาขายส่งมะพร้าวอ่อนไทยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว
รายเดือนของปี 2568-2569 (หยวน/กก.)

- ราคาค้าส่งสินค้าสดตัวน้ำที่สำคัญเมืองเชียงใหม่ เดือนกันยายน 2569 (ข้อมูลจากกรมพัฒนามหาสมุทรเมืองเชียงใหม่)

รายการ	ราคา (หยวนต่อ กก.)				หมายเหตุ
	วันที่ 7	วันที่ 14	วันที่ 21	วันที่ 28	
ปลาช่อน (Northern Snakehead)	17	18	19	19	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลาจาระเม็ดทอง (Golden Pompano)	48	52	52	50	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลากระพงจุด (Spotted Sea Bass)	30	30	29	30	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลาครอกเกอร์สีเหลือง (Large Yellow Croaker)	41	42	40	42	สดแช่เย็น (เพาะเลี้ยง)
ปลากระรังไข่มุก (Pearl Gentian Grouper)	58	56	56	56	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
ปลาเฉี้อ (Grass Carp)	19	18	18	18	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
หอยเป๋าฮื้อ (Abalone)	32	70	75	72	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)
กุ้งขาวแวนนาไม (Litopenaeus Vannamei)	60	64	60	60	มีชีวิตรอด (เพาะเลี้ยง)

3. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญห

3.1 ทูเรียน

- ทูเรียนเป็นผลไม้ที่ตลาดจีนมีความต้องการสูง ในขณะที่ประเทศผู้ผลิตทูเรียนต่าง ๆ ในอาเซียนต่างเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะทูเรียนสดที่จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย กัมพูชา และสปป.ลาว ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2569 เมื่อเทียบกับวันที่ 7 กันยายน 2569 พบว่า สวนทูเรียนเวียดนามที่ได้รับขึ้นทะเบียนส่งออกไปจีนกับทาง GACC (ศุลกากรแห่งชาติจีน) มีจำนวน 1,644 สวน และโรงคัดบรรจุ 306 โรง เท่าเดิม ในส่วนของสวนทูเรียนฟิลิปปินส์ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC มีจำนวน 818 สวน และโรงคัดบรรจุ 23 โรง เท่าเดิม มาเลเซียมีสวนทูเรียนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC จำนวน 160 สวน (เดิม 159 สวน) และโรงคัดบรรจุ 65 โรง เท่าเดิม ในส่วนของกัมพูชามีสวนทูเรียนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC มีจำนวน 170 สวน และโรงคัดบรรจุ 38 โรง เท่าเดิม ในขณะที่สปป.ลาว มีสวนทูเรียนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับ GACC มีจำนวน 15 สวน และโรงคัดบรรจุ 4 โรง ซึ่งได้รับขึ้นทะเบียนเป็นสวนด้วย โดยได้ขึ้นทะเบียนเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2569 รวมถึงการที่ทูเรียนที่เพาะปลูกในมณฑลไห่หนานจะให้ผลผลิตเป็นปีที่ 4 ในปีนี้ (คาดว่าจะมีผลผลิตราว 2,500 ตัน ออกช่วงปลายเดือนมิถุนายน-กันยายน) เกษตรกรผู้ประกอบการโรงคัดบรรจุ และผู้ส่งออกของไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานทูเรียนอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะปัญหาทูเรียนอ่อน การควบคุมแมลงศัตรูพืช และการป้องกันปัญหาสารตกค้างและโลหะหนัก รวมถึงการพัฒนาแบรนด์ของตนเองเพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับแบรนด์ต่อผู้บริโภคไปพร้อมกัน

4. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศที่รับผิดชอบ

4.1 ความนิยมของด้านทำอากาศยานเงินเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปีแห่งเอเปกของจีน

เมื่อช่วงเช้าของวันที่ 15 กันยายน 2569 ทูเรียนสดคุณภาพดีจากประเทศมาเลเซียได้ถูกขนส่งมาถึงสถานีขนส่งสินค้าระหว่างประเทศของท่าอากาศยานเงินเงิน และเมื่อเวลา 10.00 น. สินค้าสดล็อตดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบและปล่อยสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพโดยศุลกากรท่าอากาศยานเงินเงินเป๋ออัน ก่อนจะถูกจัดส่งไปยังห้างสรรพสินค้าและตลาดค้าผลไม้ขนาดใหญ่ต่าง ๆ ภายในมณฑลอย่างรวดเร็ว

ในปีนี้ซึ่งถือเป็น "ปีแห่งเอเปกของจีน" (APEC China Year) ด้านศุลกากรท่าอากาศยานเงินเงินเป๋ออันได้ใช้ประโยชน์จากความสะดวกสบายด้านทำเลที่ตั้งของเมืองเงินเงินในฐานะเมืองเจ้าภาพของการจัดประชุมเอเปก โดยได้ปรับปรุงรูปแบบการกำกับดูแลการขนส่งสินค้าข้ามพรมแดนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สินค้าเกษตรสดจากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกสามารถผ่านการตรวจสอบและปล่อยสินค้าได้ทันทีที่ลงจอด ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการหมุนเวียนสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันท่าอากาศยานเงินเงินเป๋ออันได้ก้าวขึ้นมาเป็นศูนย์กลางการบินหลักของเขตอ่าวกว่างตุง-ฮ่องกง-มาเก๊า (Greater Bay Area) ในการเชื่อมโยงการค้าสินค้าเกษตรสดกับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าในภูมิภาค

นายจู หมิ่น รองหัวหน้าแผนกกำกับดูแลนิคมโลจิสติกส์ที่ 2 ของศุลกากรท่าอากาศยานเงินเงินเป๋ออัน ได้ให้ข้อมูลว่า เราได้ส่งเสริมการยื่นขอสำแดงล่วงหน้า การนัดหมายตรวจสอบล่วงหน้า และการปล่อยสินค้าภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด โดยดำเนินการตรวจสอบเอกสารเบื้องต้นให้เสร็จสิ้นก่อนที่เที่ยวบินจะมาถึง ทำให้สามารถตรวจสอบและปล่อยสินค้าทันทีเมื่อสินค้ามาถึง นอกจากนี้ เรายังได้นำหุ่นยนต์ตรวจสอบผลไม้และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแช่เย็นเข้ามาใช้งาน โดยใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการตรวจสอบข้อมูลสินค้าอย่างชาญฉลาด ภายใต้รูปแบบการคัดกรองเบื้องต้นโดยหุ่นยนต์และการตรวจสอบซ้ำโดยเจ้าหน้าที่ ซึ่งช่วยรับประกันประสิทธิภาพในการผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้า

นายสวีว์ หมิงเยียน ผู้บริหารด้านพิธีการศุลกากรในภูมิภาคจินตงไต้ของ บริษัท เอสเอฟ เอ็กซ์เพรส (SF Express) จำกัด เผยว่า ในปัจจุบัน การนำเข้าทูเรียนและผลไม้ยอดนิยมอื่น ๆ จากประเทศมาเลเซีย ไทย และสมาชิกเศรษฐกิจเอเปกอื่น ๆ มีอัตราการสูญเสียที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ความสดใหม่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก โดยประสิทธิภาพการผ่านพิธีการศุลกากรที่ด่านนั้นมีความสะดวกและรวดเร็วเป็นอย่างยิ่ง

จากข้อมูลทางสถิติพบว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ ปริมาณการขนส่งสินค้าเข้าและขาออกของด้านท่าอากาศยานเงินเงินกับสมาชิกเศรษฐกิจเอเปกอื่น ๆ มีปริมาณรวมสูงถึง 450,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ซึ่งถือเป็นสถิติสูงสุดใหม่ในประวัติศาสตร์ในช่วง 8 เดือนแรก

ควบคู่ไปกับการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของการค้าและการขนส่งสินค้า จำนวนชาวต่างชาติจากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ที่เดินทางมาติดต่อเจรจาธุรกิจและท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเมืองเซินเจิ้นและเขตอ่าวกว่างต้ง-ฮองกง-มาเก๊า ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบัน จำนวนผู้โดยสารชาวต่างชาติจากสมาชิกเศรษฐกิจเอเปกที่เดินทางเข้า-ออกผ่านท่าอากาศยานเซินเจิ้นในปีนี้ได้ทะลุเกิน 1 ล้านคนแล้ว ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 31 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า และทำสถิติสูงสุดใหม่ในประวัติศาสตร์ด้วยเช่นกัน

เพื่อเป็นการยกระดับประสิทธิภาพการเดินทางเข้า-ออกประเทศอย่างต่อเนื่อง ศุลกากรเซินเจิ้นได้ขับเคลื่อนการปฏิรูป "การตรวจสอบผู้โดยสารอัจฉริยะ" (Smart Passenger Inspection) อย่างลึกซึ้ง โดยได้นำรูปแบบ "การตรวจสอบด้วยเครื่องจักรล่วงหน้า" (Pre-arrival Machine Inspection) สำหรับผู้โดยสารขาเข้ามาใช้อย่างเต็มรูปแบบ โดยใช้เครื่องสแกนตรวจสอบสัมภาระที่ผู้โดยสารโหลดใต้ท้องเครื่องก่อนที่จะเข้าสู่สายพานรับกระเป๋า ใช้เทคโนโลยีตรวจสอบภาพอัจฉริยะ (Intelligent Image Recognition System) ในการควบคุมความเสี่ยงอย่างแม่นยำและการกำกับดูแลแบบจำแนกประเภท เพื่อให้การปล่อยสัมภาระที่ไม่พบข้อผิดพลาดเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ระยะเวลาในการผ่านพิธีการศุลกากรของผู้โดยสารขาเข้าลดลงจาก 45 นาที เหลือเพียง 15 นาที ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผ่านด่านโดยรวมได้มากกว่าร้อยละ 60

4.2 เขตฯ สิบสองปันนา ของมณฑลยูนนาน จัดงานเก็บและชิมทุเรียนเป็นครั้งแรก

เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2569 ณ ตำบลเหมิงห่าน เมืองจิ่งหง เขตปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา ของมณฑลยูนนาน ได้มีการจัดงานเก็บเกี่ยวและชิมรสชาติทุเรียนที่ปลูกในเขตฯ สิบสองปันนา ประจำปี 2026 (เป็นการจัดงานครั้งแรก) พร้อมกับการประเมินคุณภาพ โดยทีมวิจัยทุเรียนจากสถาบันวิทยาศาสตร์ป่าไม้และทุ่งหญ้ามณฑลยูนนาน (Yunnan Academy of Forestry and Grassland) ซึ่งเป็นหน่วยงานของสำนักงานป่าไม้และทุ่งหญ้าของรัฐบาลมณฑลยูนนาน ได้ลงพื้นที่วัดผลผลิตเพื่อตรวจสอบความสำเร็จในการทดลองปลูกทุเรียนในท้องถิ่น

จากการตรวจวัดผลผลิตที่ฐานเพาะปลูกของบริษัท Xishuangbanna Jiale Agriculture Technology จำกัด ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนประมาณ 129 ไร่ พบว่าต้นทุเรียนมีการเจริญเติบโตที่ดีและสมบูรณ์ โดยทุเรียนพันธุ์หมอนทองที่มีอายุต้น 3-4 ปี ได้ทยอยเข้าสู่ช่วงติดผล ขณะที่ต้นอายุ 5 ปี สามารถติดผลได้อย่างเสถียร ข้อมูลการวัดผลพบว่าทุเรียนต้นที่มีผลผลิตสูงสุดสามารถให้ผลได้ถึง 34 ผลต่อต้น น้ำหนักผลเฉลี่ยอยู่ที่ 3.7 กิโลกรัม ผลใหญ่สุดมีน้ำหนักถึง 8 กิโลกรัม และมีค่าความหวานสูงกว่า 36.9 บริกซ์ (brix) ผลทุเรียนมีเนื้อเต็มพู เนื้อสัมผัสหอมหวานและรสชาติดี ซึ่งได้รับความชื่นชมจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ได้ชิมรสชาติทุเรียนที่ปลูกที่ตำบลเหมิงห่าน ของเขตฯ สิบสองปันนา

นายจาง ฉวนกวง นักวิจัยจากสถาบันวิทยาศาสตร์ป่าไม้และทุ่งหญ้ามณฑลยูนนาน กล่าวว่า ต้นทุเรียนหมอนทองอายุ 5 ปีต้นนี้ ในปีนี้ให้ผลผลิตถึง 34 ผล ฐานเพาะปลูกแห่งนี้ตั้งอยู่ที่ระดับความสูงประมาณ 600 เมตรจากระดับน้ำทะเล สภาพแวดล้อมเฉพาะพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของทุเรียนอย่างมาก หลังจากพยายามวิจัยและพัฒนาต่อเนื่อง 3-5 ปี ปริมาณผลผลิตจึงมีความเสถียรอย่างเห็นได้ชัด

นายหยาง เต๋อจวิน รองผู้อำนวยการสถาบันวิทยาศาสตร์ป่าไม้และทุ่งหญ้ามณฑลยูนนาน และหัวหน้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญอุตสาหกรรมทุเรียนมณฑลยูนนาน กล่าวถึงคุณภาพของทุเรียนว่า ทุเรียนที่ปลูกได้มีสีเนื้อที่เข้มและเหลืองสวยงาม สร้างความประทับใจแรกพบแก่ผู้บริโภคส่วนด้านปริมาณ รสชาติ และคุณภาพโดยรวมถือว่าอยู่ในระดับมาตรฐานค่อนข้างสูง

ทุเรียนซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น "ราชาแห่งผลไม้เมืองร้อน" เป็นพืชที่มีข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมการเจริญเติบโตอย่างมาก ต้องการสภาพอากาศร้อนชื้นอุณหภูมิประมาณ 25-30 องศาเซลเซียส และมีลักษณะ "กลัวลม กลัวความแห้งแล้ง กลัวน้ำท่วมขัง และกลัวอุณหภูมิต่ำ" หากอุณหภูมิลดต่ำกว่า 14 องศาเซลเซียส ยอดอ่อนและใบจะได้รับความเสียหายจากอากาศหนาว และหากอุณหภูมิในขณะติดผลลดต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส ผลจะหยุดเจริญเติบโต นอกจากนี้หากระบบรากมีน้ำท่วมขังยังอาจทำให้เกิดการเน่าเสียจากการขาดออกซิเจนได้

ด้วยทรัพยากรแสงแดดและความร้อนที่อุดมสมบูรณ์ เขตฯ สิบสองปันนาจึงเป็นหนึ่งในพื้นที่หลักจำนวนน้อยชนิดในประเทศจีนที่เหมาะสมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมทุเรียน ปัจจุบันทั่วทั้งเขตฯ สิบสองปันนา มีพื้นที่ปลูกทุเรียนประมาณ 6,250 ไร่ หลังจากผ่านความพยายามมาหลายปี ตั้งแต่การนำพันธุ์เข้ามาทดลองปลูกและปรับตัว ไปจนถึงการทดลองในแปลงปลูก อุตสาหกรรมทุเรียนในท้องถิ่นกำลังเปลี่ยนผ่านจากการทดลองปลูกแบบกระจัดกระจายไปสู่การปลูกแบบแปลงสาธิตและการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ประเทศจีนถือเป็นหนึ่งในประเทศที่บริโภคและนำเข้าทุเรียนมากที่สุดในโลก ตลาดภายในประเทศมีความต้องการสูงและพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก อุตสาหกรรมทุเรียนของจีนยังอยู่ในช่วงการคัดเลือกสายพันธุ์ที่เหมาะสม การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และการส่งเสริมการเพาะปลูกที่มีมาตรฐาน ในระยะเวลาอันสั้นทุเรียนในประเทศยังยากที่จะมาทดแทนการนำเข้าผลผลิตทุเรียนจากต่างประเทศได้ โดยมณฑลยูนนานเป็นหนึ่งในพื้นที่แรก ๆ ของจีนที่นำทุเรียนเข้ามาปลูก การค้นคว้าและพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรม และมีการวิจัยพัฒนาพันธุ์ แต่สิ่งเหล่านี้จะขาดการสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องไม่ได้

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สถาบันวิทยาศาสตร์ป่าไม้และทุ่งหญ้ามณฑลยูนนาน ได้ดำเนินการวิจัยเชิงระบบเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมทุเรียนในมณฑลยูนนาน โดยมุ่งเน้นการรวบรวมและประเมินทรัพยากรพันธุกรรม การสังเกตความเหมาะสมของสายพันธุ์ในแต่ละพื้นที่ การคัดเลือกสายพันธุ์ที่ทนทานต่อความหนาวเย็น และการฝ่าฟันเทคนิคการปลูกให้มีประสิทธิภาพสูง ทางสถาบันฯ ได้สร้างสวนรวบรวมพันธุกรรมพืชป่าไม้และผลไม้ในเขตร้อน และทีมวิจัยได้ดำเนินการสังเกตการณ์แบบระบุพืชใน 9 พื้นที่นำร่องในเขตร้อนทั่วทั้งมณฑล พร้อมสร้างฐานข้อมูลด้านสภาพอากาศ ดิน ปรากฏการณ์ทางชีวภาพ และระดับความเสียหายจากความหนาวเย็น เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดข้องของอุตสาหกรรมทุเรียน เช่น ความเสียหายจากความหนาวเย็น การผสมปนเปของแหล่งพันธุกรรม (ความไม่ชัดเจนของพันธุ์) และการขาดแคลนเทคนิคการเพาะปลูก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนด้านอุตสาหกรรมทุเรียนของท้องถิ่นอย่างมีหลักวิทยาศาสตร์

กิจกรรมเก็บเกี่ยวและชิมรสชาติทุเรียนในครั้งนี้ ถือเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการผสมผสานระหว่างสถาบันวิจัยและผู้ประกอบการ/บริษัท โดยสถาบันวิทยาศาสตร์ป่าไม้และทุ่งหญ้ามณฑลยูนนาน ใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มวิจัย การประเมินพันธุกรรม และเทคโนโลยีการคัดเลือกพันธุ์ดี ในขณะที่บริษัทเอกชนใช้ประโยชน์จากฐานปลูกแนวหน้าและประสบการณ์การปลูกจริง ทั้งสองฝ่ายร่วมกันหารือและวิจัยจัดทำแผน

การทดลองทางเทคนิค ร่วมกันวิจัยเทคนิคการปลูกทุเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงและการจัดการน้ำและปุ๋ยอย่างแม่นยำ ร่วมกันสร้างระบบตรวจสอบสภาพแวดล้อมทางอากาศในฐานปลูก และแบ่งปันข้อมูลการตรวจสอบ ซึ่งเป็นการนำผลการวิจัยจากห้องปฏิบัติการมาประยุกต์ใช้ในแปลงปลูกจริง

นายจง หมีงชวน ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาศาสตร์ป่าไม้และทุ่งหญ้ามณฑลยูนนาน เผยว่า ผลการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์จะต้องถูกนำไปใช้จริงในแปลงปลูก การร่วมมือกันระหว่างสถาบันฯ และผู้ประกอบการ/บริษัท โดยใช้จุดแข็งของแต่ละฝ่าย ช่วยผสมผสานงานวิจัยในห้องปฏิบัติการเข้ากับสภาพการผลิตจริง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของมาตรการทางเทคนิคต่อไป

ด้านนายหลี่ เทา ผู้จัดการทั่วไปของบริษัท Xishuangbanna Jiale Agriculture Technology จำกัด กล่าวว่า จากการปลูกมาหลายปี พวกเรากำลังค้นหาและทดลองวิธีการจัดการที่เหมาะสมกับสภาพอากาศในท้องถิ่น การวัดผลผลิตในแปลงปลูกครั้งนี้ทำให้นักวิจัยและบริษัทสามารถเข้าใจสถานการณ์การติดผลและคุณภาพของผลทุเรียนในแต่ละอายุต้นได้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นการให้ข้อมูลอ้างอิงสำหรับการปรับปรุงเทคนิคการเพาะปลูกในอนาคต

ภายในงาน ผู้เข้าร่วมจากหลายฝ่ายได้มีโอกาสหารือแลกเปลี่ยนเชิงลึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรม การคัดเลือกพันธุ์ดี การปลูกแบบมีมาตรฐาน การเพาะพันธุ์ต้นกล้า และการป้องกันความเสี่ยงในอุตสาหกรรม พร้อมทั้งสรุปทิศทางการทำงานร่วมกันในอนาคต ทุกฝ่ายมีความเห็นพ้องต้องกันว่าพัฒนาอุตสาหกรรมทุเรียนในมณฑลยูนนานต้องยึดหลักวิทยาศาสตร์เป็นแนวทาง ติดตามการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน มองศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างมีเหตุผล และป้องกันการขยายพื้นที่ปลูกตามกระแสอย่างปราศจากทิศทาง โดยต้องให้ความสำคัญกับการคัดเลือกพันธุ์ทนความหนาวเย็นและการประเมินความเหมาะสมของพื้นที่เพาะปลูกเป็นอันดับแรก

ในขั้นตอนต่อไป สถาบันวิทยาศาสตร์ป่าไม้และทุ่งหญ้ามณฑลยูนนาน จะยังคงสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ผลักดันการรวบรวมและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมทุเรียน การคัดเลือกพันธุ์ทนความหนาวเย็น และการวิจัยเชิงบูรณาการด้านเทคนิคการปลูกที่มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงแผนภาพการแบ่งเขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกทุเรียนในมณฑลยูนนาน และเสริมสร้างการบริการและแนะนำทางเทคนิคให้กับเกษตรกร ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลในท้องถิ่นและบริษัทผู้เพาะปลูกให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อนำผลงานการวิจัยและพัฒนาไปส่งเสริมใช้ในพื้นที่เพาะปลูกจริง

4.3 ผลการศุภผลของศูนย์ความสะดวกในการส่งออกไม้ตัดดอกไปยังอาเซียนในช่วงเทศกาลไหว้พระจันทร์

ช่วงเทศกาลไหว้พระจันทร์เมื่อปลายเดือนกันยายนที่ผ่านมา ดอกกุหลาบ คาร์เนชั่น และลิเซียนthus (Lisianthus) จากมณฑลยูนนานได้ถูกจัดวางจำหน่ายตามแผงดอกไม้ต่าง ๆ ในประเทศภูมิภาคอาเซียนเพื่อเพิ่มกลืนอายุแห่งความผูกพันต่อมาตุภูมิให้กับคำมั่นแห่งการอยู่พร้อมหน้าพร้อมตาของชาวจีนโพ้นทะเล

นายสุย เยียนสุย ผู้บริหารของบริษัท Kunming Yuzhuo Agricultural Development จำกัด เผยว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นหนึ่งในตลาดหลักของการส่งออกไม้ตัดดอกของมณฑลยูนนาน และเป็นหนึ่งในภูมิภาคที่มีชาวจีนโพ้นทะเลอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่สุด ในช่วงเทศกาลไหว้พระจันทร์ชุมชนชาวจีนในบางประเทศในอาเซียนจะมีประเพณีการตกแต่งสถานที่ด้วยศิลปะการจัดดอกไม้และการมอบดอกไม้เป็นของขวัญแก่ญาติมิตร ดอกไม้ที่มีความหมายสื่อถึงความพร้อมหน้าและความงดงาม เช่น กุหลาบและคาร์เนชั่น ได้รับความนิยมสูงสุด ในช่วงสองเดือนที่ผ่านมา ปริมาณการส่งออกไม้ตัดดอกของบริษัทมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า

จากข้อมูลสถิติของศุลกากรศูนย์พบว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ มูลค่าการส่งออกดอกไม้สดของมณฑลยูนนานอยู่ที่ 1,030 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.6 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยมีการส่งออกไปยัง 60 ประเทศและภูมิภาค

ณ อาคารสำนักงานของบริษัท Kunming Yuzhuo Agricultural Development จำกัด เจ้าหน้าที่ของบริษัทได้ทำการยื่นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าจีน-อาเซียน (China-ASEAN Certificate of Origin) ที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วผ่านระบบ "หน้าต่างเดียว" (Single Window) เข้าสู่ระบบของศุลกากร เมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปตามข้อกำหนดการออกใบรับรอง ระบบจะทำการอนุมัติโดยอัตโนมัติ และเจ้าหน้าที่ของบริษัทสามารถส่งพิมพ์เอกสารได้ด้วยตนเอง ทำให้ดอกไม้สดตัดดอกล็อตดังกล่าวซึ่งมีมูลค่า 78,000 หยวนสามารถได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นศูนย์ (Zero Tariff) เมื่อผ่านพิธีการศุลกากรในประเทศไทย ซึ่งช่วยลดต้นทุนทางภาษีให้กับผู้ประกอบการได้มากกว่าหนึ่งหมื่นหยวน

เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากกฎระเบียบว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าได้อย่างเต็มที่และคว้าโอกาสทางการตลาด ศุลกากรศูนย์จึงได้ดำเนินโครงการ "ให้ความรู้และอำนวยความสะดวก" เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม โดยใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีต่าง ๆ เช่น RCEP และความตกลงการค้าเสรีจีน-อาเซียน อย่างมีคุณภาพสูง พร้อมทั้งส่งเสริมรูปแบบ "การตรวจสอบอัจฉริยะ + การพิมพ์ด้วยตนเอง" สำหรับใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าอย่างครอบคลุม ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการออกใบรับรองลงเหลือเพียงระดับ "วินาที" เพื่อให้มั่นใจว่าดอกไม้สดที่ส่งออกจะได้รับการอนุมัติและปล่อยสินค้าได้ทันทีที่ยื่นคำขอ

นายหลี่ ฉีหยง หัวหน้าแผนกงานบูรณาการของศุลกากรเตียนจงภายใต้การกำกับของศุลกากรศูนย์ เผยว่า เราใช้กลไกประสานงานระหว่างศุลกากรและผู้ประกอบการ เพื่อให้ความรู้และคำแนะนำแก่บริษัทในการทำความเข้าใจกฎระเบียบว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าและบัญชีรายการการลดหย่อนภาษีศุลกากรประเภทต่าง ๆ อย่างแม่นยำ พร้อมทั้งอาศัย "แพลตฟอร์มบริการแหล่งกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษของศุลกากรจีน" ในการให้บริการด้านดิจิทัลและอัจฉริยะทางออนไลน์แก่ผู้ประกอบการ เช่น การสืบค้นอัตราภาษีตามความตกลง และการวิเคราะห์การได้รับสิทธิประโยชน์ เพื่อให้การสนับสนุนจากนโยบายตรงตามความต้องการอย่างแม่นยำ ช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเต็มที่และเลือกเก็บผลประโยชน์ที่ดีที่สุด จากข้อมูลของศุลกากรศูนย์พบว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้ มณฑลยูนนานได้ออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษประเภทต่าง ๆ ให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกดอกไม้รวม 6,231 ฉบับ คิดเป็นมูลค่าสินค้า 560 ล้านหยวน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.1 และ

36.6 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยผู้ประกอบการสามารถได้รับสิทธิการลดหย่อนภาษีศุลกากรจากประเทศผู้นำเข้าเป็นมูลค่าประมาณ 14 ล้านบาท

4.4 ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 มณฑลยูนนานนำเข้าผลไม้จากอาเซียนสูงที่สุดในจีนทั้งปริมาณและมูลค่า

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง รายงานว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 มณฑลยูนนานนำเข้าผลไม้จากอาเซียนรวมกว่า 910,000 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 31.2 คิดเป็นมูลค่ากว่า 16,220 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.8 โดยเป็นมณฑลที่นำเข้าผลไม้จากอาเซียนมากเป็นอันดับหนึ่งของจีนทั้งในด้านปริมาณ สัดส่วนร้อยละ 18 และมูลค่าสัดส่วนร้อยละ 24.3

ผลไม้นำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ทูเรียน มังคุด ลำไย กล้วย เกรปฟรุต และแก้วมังกร เป็นต้น จากไทย เวียดนาม สเปน ลาว และกัมพูชา เป็นต้น ในจำนวนนี้ เป็นการนำเข้าทูเรียนกว่า 483,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 55.9 คิดเป็นมูลค่ากว่า 13,520 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.3

นอกจากด่านโมฮานและด่านรถไฟโมฮานที่เป็นช่องทางหลักของมณฑลยูนนานในการนำเข้าผลไม้แล้ว ด่านชายแดนของมณฑลยูนนานที่มีการนำเข้าผลไม้โดดเด่น ได้แก่ ด่านเทียนเป่า (ในอำเภอหม่าลี่ฟอ เขตฯ เทียนชาน เชื่อมกับด่าน Thanh Thủy ใน จ. Tuyên Quang ของเวียดนาม) โดยในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 มีการนำเข้าผลไม้กว่า 161,600 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 53.5

4.5 8 เดือนแรกของปีนี้ ปริมาณการนำเข้าผลไม้ทางแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง เพิ่มขึ้น 12.2 เท่า

ข้อมูลจากศุลกากรสิบสองปันนภายใต้อำนาจกำกับของศุลกากรคุนหมิง ระบุว่า ในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2569 ปริมาณการขนส่งสินค้าผ่านเส้นทางเดินเรือระหว่างประเทศแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง มีปริมาณรวม 234,300 ตัน มูลค่าการค้า 4,362 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 58.9 และ 130.8 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยในจำนวนนี้เป็นผลไม้นำเข้า 42,700 ตัน มูลค่า 721 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 12.2 เท่า และ 7.9 เท่า ตามลำดับ ซึ่งปริมาณการนำเข้าผลไม้ในช่วง 8 เดือนนี้ สูงถึง 4 เท่าของปริมาณการนำเข้าผลไม้ตลอดทั้งปี 2568 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.5 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดของด่านท่าเรือกวเหล่

ที่ด่านท่าเรือกวเหล่ในมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญของเส้นทางเดินเรือแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง เรือขนส่งสินค้าเต็มไปด้วยผลไม้เมืองร้อนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ทูเรียน มังคุด และลำไย ที่นำเข้า รวมถึงแอปเปิ้ล ส้ม และองุ่น ที่ส่งออก การค้าผลไม้สองทิศทางเป็นไปอย่างคึกคัก โดยนับตั้งแต่สถานที่ควบคุมตรวจสอบจำเพาะผลไม้นำเข้าของด่านท่าเรือกวเหล่เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2567 เป็นต้นมา ด้วยข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ของ "เส้นทางสายน้ำทองคำ" แม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง ร่วมกับมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าของศุลกากร ทำให้ขนาดการนำเข้าผลไม้เมืองร้อนจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นสินค้าหลักที่ขับเคลื่อนการนำเข้าของด่านแห่งนี้

นายหลี่ ไฉฉิง เจ้าหน้าที่ของบริษัท Xishuangbanna Chaohe International Freight Forwarding จำกัด ซึ่งประจำอยู่ที่ด่านท่าเรือกวเหล่ ให้ข้อมูลว่า ผลไม้ที่ส่งจากท่าเรือเชียงแสนของประเทศไทยมายังด่านท่าเรือกวเหล่ ใช้เวลาเพียง 26 ชั่วโมง การขนส่งทางน้ำโดยตรงไม่ต้องพักขนถ่ายระหว่างทาง ช่วยย่นเวลาได้ 3 วัน เมื่อเทียบกับการขนส่งทางบก และช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์ได้ประมาณร้อยละ 20 เนื่องจากปริมาณธุรกิจการค้าผลไม้ผ่านด่านเติบโตมาก ในปีนี้บริษัทได้เพิ่มเรือขนส่งอีก 3 ลำ และตู้คอนเทนเนอร์ควบคุมอุณหภูมิอีกกว่า 130 ตู้ เพื่อรองรับการขนส่งที่เพิ่มขึ้น โดยปริมาณการนำเข้าผลไม้ของบริษัทในช่วง 8 เดือนแรกของปีนี้เพิ่มขึ้นประมาณ 5 เท่า เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า

นายต่ง ตังตัง รองผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากรท่าเรือกวเหล่ภายใต้อำนาจกำกับของศุลกากรสิบสองปันนา เผยว่า ศุลกากรได้มุ่งเน้นปรับปรุงกระบวนการผ่านด่านสำหรับสินค้าสดที่มีอายุการเก็บรักษาสั้นและต้องการความรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยี เช่น ด่านอัจฉริยะและระบบตรวจสอบจากระยะไกล เพื่อลดเวลาการผ่านด่านรวมลงมากกว่า 48 ชั่วโมง ด่านได้เปิด "ช่องทางสีเขียว" สำหรับสินค้าสด ดำเนินการตามรูปแบบ "สุ่มตัวอย่างและส่งทันที รับและตรวจสอบทันที หากผ่านเกณฑ์ก็ปล่อยทันที" นอกจากนี้ ยังมีมาตรการอำนวยความสะดวก อาทิ การแจ้งสำแดงล่วงหน้าก่อนสินค้ามาถึง โดยผู้ประกอบการสามารถยื่นคำร้องทางออนไลน์ผ่านระบบ "หน้าต่างเดียว" (Single Window) สำหรับการค้าระหว่างประเทศ รถบรรทุกที่ไม่ถูกสุ่มตรวจสอบสามารถผ่านด่านอัจฉริยะได้เร็วที่สุดภายใน 3 นาที พร้อมทั้งให้บริการนัดหมายผ่านด่านตลอด 24 ชั่วโมง (7x24 ชั่วโมง) เพื่อรับประกันว่าผลไม้ข้ามพรมแดนจะผ่านด่านได้อย่างรวดเร็วและสดใหม่ถึงมือผู้บริโภค

ความได้เปรียบของเส้นทางเดินเรือควบคู่กับมาตรการอำนวยความสะดวกของศุลกากร ช่วยให้ผลไม้สดจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถกระจายสู่ตลาดใหญ่ทั่วประเทศจีน เช่น นครฉงชิ่ง นครซีอาน และนครกว่างโจว เป็นต้น ได้อย่างรวดเร็วผ่านเครือข่ายโลจิสติกส์ห่วงโซ่อุปทานที่สมบูรณ์ การค้าผลไม้ข้ามพรมแดนได้พัฒนาจากการทดลองนำเข้าปริมาณน้อยในระยะเริ่มต้น สู่การนำเข้าในระดับขนาดใหญ่และดำเนินการเป็นประจำอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน ซึ่งช่วยกระตุ้นการเติบโตของการค้าระหว่างประเทศของด่านท่าเรือกวเหล่อย่างมีนัยสำคัญ และแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จจากการเปิดกว้างของ "เส้นทางสายน้ำทองคำ" แม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขงที่กำลังถูกปลดปล่อยออกมาอย่างต่อเนื่อง

4.6 เขตฯ กว่างซีจ้วง เปิดตัว “อะโวคาโด 2 พันธุ์ใหม่” เหมาะปลูกในจีนตอนใต้ และอาเซียน

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครหนานหนิง รายงานว่า ความนิยม “อะโวคาโด” ผลไม้กึ่งผักที่ได้รับการขนานนามว่าเป็น ‘ทองคำสีเขียว’ ในจีนยังแรงไม่ตก ด้วยคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยเนื้ออะโวคาโด 100 กรัม มีไขมันไม่อิ่มตัว 12.2 กรัม ช่วยลดความเสี่ยงการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ และหลอดเลือดสมอง มีเส้นใยอาหาร 6.7 กรัม ช่วยกระตุ้นการขับถ่าย และช่วยให้รู้สึกอิ่มเร็ว มีน้ำตาลต่ำ มีวิตามินและสารอาหารที่สำคัญ เช่น วิตามินเอ โพแทสเซียม และฟอสฟอรัส อย่างไรก็ตาม อะโวคาโดมีแหล่งผลิตใหญ่ของโลกอยู่ในอเมริกากลาง อเมริกาใต้ และแอฟริกา ประเทศจีนเริ่มนำเข้าพันธุ์อะโวคาโดเพื่อทดลองปลูกตั้งแต่ยุค 50’s – 60’s พันธุ์ที่นิยม คือ พันธุ์แฮส (Hass) จากรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ปัจจุบัน พื้นที่ปลูกอะโวคาโดในจีน กระจายตัวอยู่ทางภาคใต้ โดยเฉพาะมณฑลยูนนาน มณฑลเสฉวน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และมณฑลไห่หนาน แต่ด้วยข้อจำกัดด้านสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ (อะโวคาโดเป็นพืชเขตร้อนที่ชอบแดดจัด แต่ไม่ชอบอากาศร้อนและ

ไม่ทนหนาว ต้องการที่ดินชื้น แต่ไม่แฉะ) ทำให้การปลูกอะโวคาโดพันธุ์นำเข้าจากต่างประเทศในจีนต้องประสบอุปสรรคในเรื่องคุณภาพและปริมาณผลผลิตที่ไม่ค่อยเสถียร

ปี 2568 ประเทศจีนยังคงพึ่งพาผู้นำเข้าอะโวคาโดรายใหญ่ที่สุดในเอเชีย จากข้อมูลพบว่า ประเทศจีนนำเข้าอะโวคาโดทั้งสดและแห้ง (พิกัดศุลกากร 0804.4000) คิดเป็นปริมาณรวม 64,679 ตัน มูลค่านำเข้า 1,042 ล้านบาท โดยประเทศเปรูครองส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ 74.9 (ปริมาณนำเข้าจากเปรู 48,458 ตัน) ตามด้วยชิลี เคนยา นิวซีแลนด์ และแทนซาเนีย (ในอาเซียน มีการนำเข้าจากฟิลิปปินส์)

ด้วยเหตุนี้ สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์การเกษตรกึ่งเขตร้อนกว่างซี (Guangxi Subtropical Agricultural Sciences Research Institute) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สถาบันวิทยาศาสตร์การเกษตรเขตฯ กว่างซีจ้วง ได้ทำการวิจัยและพัฒนาพันธุ์อะโวคาโดที่สามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการพัฒนาอะโวคาโดพันธุ์ใหม่ จำนวน 2 พันธุ์ คือ “จื่อจิน” (Zijin/紫金) และ “เถิงหลง” (Tenglong/腾龙) โดยเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2568 สำนักป่าไม้และทุ่งหญ้าแห่งชาติจีน (National Forestry and Grassland Administration: NFGA) ได้ขึ้นทะเบียนรับรองพันธุ์พืชใหม่ให้กับอะโวคาโดพันธุ์ “จื่อจิน” และ “เถิงหลง” ถือเป็นอะโวคาโด 2 พันธุ์แรกในประเทศจีนที่ได้รับสิทธิบัตร (Independent Intellectual Property Rights – IIPR) และเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2569 สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์การเกษตรกึ่งเขตร้อนกว่างซี ได้จัดงานเปิดตัวและประชาสัมพันธ์อะโวคาโด 2 พันธุ์ใหม่นี้ดังกล่าว และเทคนิคการเพาะปลูกแบบมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ

จากข้อมูลพบว่า นักวิจัยค้นพบกล้าพันธุ์อะโวคาโดพันธุ์ “เถิงหลง” ในปี 2529 และกล้าพันธุ์ “จื่อจิน” ในปี 2555 และในระหว่างปี 2559 – 2566 ได้ดำเนินการทดลองปลูกที่อำเภอหลงโจว และอำเภอฝูซุย ของเมืองฉงจั่ว และอำเภอปินหยาง ของนครหนานหนิง โดยพบว่า อะโวคาโดทั้ง 2 พันธุ์มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพท้องถิ่นได้ดีกว่าพันธุ์แอส จุดเด่นของอะโวคาโด 2 พันธุ์ดังกล่าว คือ “ลูกโต” อะโวคาโดพันธุ์ “จื่อจิน” และ “เถิงหลง” มีขนาดผลที่ใหญ่ มีน้ำหนักผลราว 500 – 750 กรัม ขณะที่อะโวคาโดพันธุ์แอสที่นำเข้าจากต่างประเทศ มีน้ำหนักผลราว 100 กรัมเท่านั้น อีกทั้ง ยังให้เนื้อมากกว่า มีเมล็ดเล็กกว่า และมีเปลือกสีสดกว่า “ผลดก” ในช่วงการทดลองผลิต (production trial) และพิสูจน์ผล พบว่า อะโวคาโด 2 พันธุ์ดังกล่าวให้ผลผลิตสูงถึงต้นละ 60-75 กิโลกรัม ซึ่งมากกว่าอะโวคาโดพันธุ์แอสที่ปลูกในกว่างซี ซึ่งให้ผลผลิตเพียงต้นละ 15 กิโลกรัม และ “ให้ผลผลิตนอกฤดูกาล” ช่วยเติมเต็มความต้องการในช่วงฤดูอากาศของตลาด กล่าวคือ ช่วงเดือนมีนาคม - กรกฎาคม เป็นช่วงการนำเข้าจากต่างประเทศ ช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม เป็น ‘ช่วงฤดูอากาศ’ ของตลาดจีน โดยอะโวคาโดพันธุ์ “จื่อจิน” เริ่มเก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม / พันธุ์ “เถิงหลง” เก็บเกี่ยวได้ยาวไปจนถึงเดือนกันยายน ช่วงปลายตุลาคม - ต้นพฤศจิกายน เป็นช่วงเก็บเกี่ยวของอะโวคาโดที่ปลูกในจีน

นายหวัง จื่อหิง หัวหน้าสถานีแนะนำเทคนิคผลไม้เขตฯ กว่างซีจ้วง ให้ข้อมูลว่า สำนักวิจัยฯ ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการปลูกที่เป็นมาตรฐานและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น และจัดทำแนวทางด้านเทคนิคการปลูกสามารถนำไปประยุกต์ใช้และขยายผลได้ เพื่อส่งเสริมการปลูกอะโวคาโดในกว่างซีให้มีขนาดใหญ่และเป็นระบบการผลิตที่ได้มาตรฐาน และพร้อมสนับสนุนบริการตลอดห่วงโซ่การผลิตเพื่อผลักดันการยกระดับอุตสาหกรรมอะโวคาโดของกว่างซี

นายหวัง เหวินหลิน รองผู้อำนวยการสำนักวิจัยวิทยาศาสตร์การเกษตรกึ่งเขตร้อนกว่างซี เผยว่า เมื่อเปรียบเทียบกับอะโวคาโดพันธุ์แอส ซึ่งเป็นพันธุ์หลักที่นิยมปลูกจากต่างประเทศ พันธุ์ “จื่อจิน” และ “เถิงหลง” มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นมากกว่า ผลผลิตออกสู่ตลาดก่อนฤดูกาล 3 - 4 เดือน เหมาะสำหรับการปลูกในกว่างซี รวมถึงพื้นที่ในจีนตอนใต้ และในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยอะโวคาโดทั้ง 2 พันธุ์มีจุดเด่นที่ชัดเจน ทั้งคุณภาพพันธุ์ที่ดี ให้เนื้อที่รับประทานได้สูง ให้ผลผลิตก่อนฤดูกาล ให้ผลผลิตสูง และมีความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมได้ดี ปัจจุบัน สำนักวิจัยฯ ได้สนับสนุนเทคนิคและพันธุ์อะโวคาโดพันธุ์ใหม่ดังกล่าวเพื่อปลูกในอำเภอหลงโจว เมืองฉงจั่ว และมีแผนจะขยายพื้นที่ปลูกไปยังเมืองอื่น ๆ เช่น เมืองยวิหลิน เมืองอู๋โจว และเมืองไปเซอ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันวิจัยและภาคธุรกิจของประเทศเวียดนามเกี่ยวกับพันธุ์และเทคนิคการปลูกอะโวคาโดพันธุ์ใหม่นี้ด้วย

สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์การเกษตรกึ่งเขตร้อนกว่างซี เป็นหนึ่งในหน่วยงานแรก ๆ ของจีนที่เริ่มดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับอะโวคาโด โดยเริ่มดำเนินการเก็บรวบรวม คัดเลือก และปรับปรุงพันธุ์อะโวคาโดตั้งแต่ปี 2499 จนถึงปัจจุบัน สำนักวิจัยฯ ได้เก็บรวบรวมพันธุ์ของอะโวคาโดคุณภาพดีจากทั้งในและต่างประเทศไว้แล้ว 545 รายการ ครอบคลุมหลายสายพันธุ์ รวมถึงสายพันธุ์เม็กซิโก (Mexican race) และสายพันธุ์กัวเตมาลา (Guatemalan race) อีกทั้ง ยังคัดเลือกต้นตอ (rootstock) ที่มีความโดดเด่นด้านความต้านทานโรครากเน่าได้ 4 รายการ และได้สร้างคลังแหล่งพันธุ์กรรมอะโวคาโดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน พร้อมพัฒนาแพลตฟอร์มนวัตกรรมด้านการปรับปรุงพันธุ์อะโวคาโดที่ครบครัน

ทีมวิจัยได้รับการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ จำนวน 10 พันธุ์ จัดทำมาตรฐานระดับท้องถิ่น 16 รายการ ได้รับสิทธิบัตรการประดิษฐ์ 2 รายการ และได้รับตีพิมพ์ผลงานวิชาการ 48 เรื่อง พร้อมทั้งสร้างระบบนวัตกรรมการวิจัยและพัฒนาแบบครบวงจร ตั้งแต่การรวบรวมทรัพยากรพันธุ์กรรม การปรับปรุงและคัดเลือกพันธุ์ เทคนิคการเพาะปลูก การป้องกันและควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืช ไปจนถึงการรักษาความสดและการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว

4.7 "คลองขนส่งฝิงลู่" เปิดใช้งานอย่างเป็นทางการ เมกะโปรเจกต์พลิกโฉมโลจิสติกส์จีนตะวันตก สู่ประตูการค้าใหม่เชื่อมอาเซียน

เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2569 ได้มีพิธีเปิดใช้งาน “คลองขนส่งฝิงลู่” (Pinglu Canal) อย่างเป็นทางการ นับเป็นก้าวสำคัญทางประวัติศาสตร์ของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำของจีน โดยโครงการนี้ถือเป็นคลองเดินเรือเชื่อมแม่น้ำสู่ทะเลสายแรกที่ขุดขึ้นภายใต้การวางแผนในระดับชาติตั้งแต่การก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน และเป็นโครงการแกนหลักของ “เส้นทางการค้าทางบกและทางทะเลระหว่างประเทศสายใหม่” (New International Land-Sea Trade Corridor)

คลองขนส่งฝึ่งลูมีความยาวรวม 134.2 กิโลเมตร เริ่มต้นจากปากแม่น้ำฝึ่งถึงในเมืองระดับอำเภอเหงีจวของนครหนานหนิง เขตฯ กว่างซีจ้วง ตัดผ่านตำบลลู่อู อำเภอหลิงชาน เมืองซินโจว และเชื่อมตรงสู่ทะเลอ่าวเป่ยปู้ (อ่าวตังเกี๋ย) ใช้เวลาก่อสร้างนานกว่า 1,462 วัน (เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2565 และตรวจรับงานเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2569) รองรับเรือขนาด 5,000 ตัน พร้อมด้วยระบบนิเวศและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย อาทิ ประตูเรือสัญจรอัจฉริยะ 3 แห่ง (ศูนย์หม่าต้า ศูนย์ฉีซือ และศูนย์ชิงเหนียน) สะพานข้ามคลองตลอดแนวโครงการจำนวน 27 แห่ง (สะพานสัญจร และสะพานสัตว์อพยพ) การก่อสร้างร่องน้ำเดินเรือ (ขุดลอกและปรับระดับของท้องน้ำ) ป้ายและไฟสัญญาณช่วยการเดินเรือ ศูนย์บริการทางน้ำสำหรับเรือบรรทุก และระบบบริหารการเดินเรืออัจฉริยะ โดยมีมูลค่าการลงทุนรวมราว 72,700 ล้านหยวน

การเปิดใช้งานคลองแห่งนี้ได้เปลี่ยนแปลงภูมิศาสตร์เศรษฐกิจขอเขตฯ กว่างซีจ้วงและภูมิภาคจีนตะวันตกเฉียงใต้อย่างสิ้นเชิง โดยได้แก้ปัญหาประวัติศาสตร์ที่เขตฯ กว่างซีจ้วง มีชายฝั่งทะเลแต่ไม่มีเส้นทางแม่น้ำเชื่อมต่อโดยตรง ในขณะที่พื้นที่มณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ เช่น มณฑลกุ้ยโจว มณฑลเสฉวน และนครฉงชิ่ง คลองขนส่งฝึ่งลูได้กลายเป็นเส้นทางออกสู่ทะเลที่สั้นที่สุด ประหยัดที่สุด และสะดวกที่สุด โดยเมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางดั้งเดิมที่ต้องอ้อมไปทางตะวันออกผ่านสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียงของมณฑลกว่างตุง เส้นทางใหม่ที่ตรงลงใต้สู่ทะเลจีนใต้จะช่วยลดระยะทางการขนส่งทางน้ำได้ประมาณ 560 กิโลเมตร

ในมิติของโลจิสติกส์และการค้าระหว่างประเทศ คลองขนส่งฝึ่งลูได้รับการขนานนามว่าเป็น “เส้นเลือดใหญ่ทางเศรษฐกิจ” ที่เชื่อมโยงจีนกับกลุ่มประเทศอาเซียนโดยตรง จากการประเมินเบื้องต้น รูปแบบการขนส่งแบบผสมผสานระหว่างเรือแม่น้ำและเรือทะเลผ่านคลองแห่งนี้ จะช่วยให้ผู้ประกอบการประหยัดค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ลงได้ร้อยละ 18 - 30 คาดว่าจะประหยัดค่าขนส่งได้กว่า 5,000 ล้านหยวนต่อปี ซึ่งจะเป็น “เส้นทางขนส่งทางเลือกใหม่” ที่มีต้นทุนต่ำและความสูง เหมาะกับสินค้าเกษตร วัสดุก่อสร้าง ปุ๋ย และสินค้าอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ท่าเรือแม่น้ำหนานหนิงซึ่งเป็น 1 ใน 3 ท่าเรือแม่น้ำที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในเขตฯ กว่างซีจ้วง (อีก 2 แห่ง คือ ท่าเรือกู่ก่าง และท่าเรืออู๋โจว) ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองของนครหนานหนิงไปทางตะวันออกราว 30 กิโลเมตร ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีจีนให้เป็นด่านที่สามารถทำการค้าต่างประเทศได้แล้ว โดยเรือเดินทะเลระหว่างประเทศสามารถวิ่งผ่านคลองขนส่งฝึ่งลูเข้า-ออกเทียบท่า และสินค้านำเข้า-ส่งออกสามารถปฏิบัติพิธีการศุลกากรแบบ ‘ครบจบ ณ จุดเดียว’ ที่ท่าเรือแม่น้ำหนานหนิงได้ มีเขตปฏิบัติการท่าเทียบเรือสำคัญ คือ เขตปฏิบัติการลั่วจิ่ง โดยภายในมีการแบ่งพื้นที่ปฏิบัติการย่อยหลายแห่ง รวมถึงพื้นที่ปฏิบัติการพาเลทเหล็กลอยน้ำซึ่งได้รับการอนุมัติเปิดสู่ภายนอก (เรือเดินทะเลระหว่างประเทศเข้า-ออกเทียบท่าได้) นอกจากท่าเทียบเรือแล้ว ยังมีพื้นที่ใช้งานอื่น ๆ เช่น ช่องทางเข้า-ออกอัจฉริยะ คลังสินค้าภายใต้การกำกับดูแลของศุลกากร พื้นที่ตรวจสอบสินค้าที่ขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์และรถบรรทุกตู้สินค้า พื้นที่ตรวจสอบสินค้าประเภทสินค้าเทกอง (Bulk Cargo) และพื้นที่ตรวจสอบและกักกันโรค สามารถรองรับการตรวจสอบสินค้านำเข้าและส่งออกสินค้าทั่วไปได้หลากหลายประเภท (ยังไม่รองรับสินค้าเกษตรที่มีความเสี่ยงด้านการตรวจสอบกักกัน เช่น ผลไม้ ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ ัญพืช ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแช่เย็น เป็นต้น เนื่องจากยังไม่มีสถานที่ควบคุมตรวจสอบจำเพาะสำหรับการนำเข้าสินค้าดังกล่าว สินค้าดังกล่าวที่ส่งทางเรือสามารถทำพิธีการศุลกากรและตรวจปล่อยที่ด่านท่าเรือซินโจว แล้วเปลี่ยนถ่ายเรือผ่านเข้าคลองขนส่งฝึ่งลูเพื่อส่งเข้าไปยังนครหนานหนิงและเมืองในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน)

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครหนานหนิง รายงานว่า เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2569 รัฐบาลเขตฯ กว่างซีจ้วง (คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาและปฏิรูปเขตฯ กว่างซีจ้วง และกรมคมนาคมขนส่งเขตฯ กว่างซีจ้วง) ได้ประกาศ “ค่าธรรมเนียมผ่านประตูเรือสัญจร” ของเรือบรรทุกสินค้าในคลองขนส่งฝึ่งลู ดังนี้

- อัตราค่าธรรมเนียม เพดานสูงสุดไม่เกินตันละ 1 หยวน/ครั้ง/ประตูเรือ (ต้นทุนจริงอยู่ที่ตันละ 1.5 หยวน โดยรัฐบาลเขตฯ กว่างซีจ้วงอุดหนุนให้ส่วนหนึ่ง/บริษัทผู้ดำเนินการสามารถปรับลดค่าธรรมเนียมในอัตราพิเศษได้ตามความเหมาะสม)
- คิดตามระวางตันรวม (Gross Tonnage : GT) ตามที่ระบุในใบจดทะเบียนเรือ (เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการผ่านประตูเรือ ทั้งเรือบรรทุกสินค้า และเรือเปล่า)
- มีผลบังคับใช้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2574
- อย่างไรก็ดี ในงานแถลงข่าวเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2569 รัฐบาลเขตฯ กว่างซีจ้วง ได้ประกาศแคมเปญ “ฟรี ค่าธรรมเนียมผ่านประตูเรือสัญจร” จนถึง 31 ธันวาคม 2569

เมื่อเทียบกับการขนส่งแบบเดิมที่ใช้ท่าเรือในมณฑลกว่างตุง สามารถลดระยะทางได้ 560 กิโลเมตร หรือใช้แม่น้ำแยงซีเกียงเพื่อออกสู่ทะเลที่นครเซี่ยงไฮ้ ระยะเวลาขนส่งได้ 7-10 วัน เพราะมีระยะทางไกล เรือสินค้าแออัด และปริมาณน้ำตามฤดูกาลไม่เสถียร

เมื่อเทียบการขนส่งทางแม่น้ำกับทางรถไฟ พบว่า การขนส่งทางแม่น้ำมีศักยภาพในการขนส่งสินค้าได้ในปริมาณมาก (เรือขนาด 5,000 ตัน 1 ลำ มีกำลังการขนส่งเท่ากับรถไฟราว 1.5 - 1.7 เทียบ) มีต้นทุนการขนส่งต่อหน่วยและต้นทุนแรงงานคนในระบบงานขนส่งที่ต่ำ (ประหยัดได้ราวร้อยละ 30 ถึงร้อยละ 50 เรือแม่น้ำมีต้นทุนราว 0.05 - 0.10 หยวนต่อตันต่อกิโลเมตร ขณะที่รถไฟมีต้นทุนราว 0.12 - 0.15 หยวนต่อตันต่อกิโลเมตร) และลดการสิ้นเปลืองทรัพยากร/พลังงานได้มากกว่าการขนส่งทางรถไฟ จึงเหมาะกับการขนส่งสินค้าเชิงทรัพยากร/สินค้าโภคภัณฑ์

4.8 ชิงเหริน เมืองแห่งลูกเต๋อยจีน ศูนย์กลางการผลิตและการค้าระดับนานาชาติ

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครคุนหมิง รายงานว่า เมื่อปลายเดือนกรกฎาคม 2569 ศูนย์ซื้อขายลูกเต๋อยนานาชาติเมืองชิงเหรินได้เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการในเมืองระดับอำเภอชิงเหริน ของเขตปกครองตนเองเฉียนซีหนาน มณฑลกุ้ยโจว ซึ่งคาดว่าจะช่วยผลักดันให้อุตสาหกรรมลูกเต๋อยจีนพัฒนาไปสู่การผลิตที่มีคุณภาพและมูลค่าสูงขึ้น

ศูนย์แห่งนี้มีพื้นที่ 57.6 ไร่ ใช้งบลงทุนมากกว่า 200 ล้านบาท ประกอบด้วยพื้นที่สำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ การคัดแยกและขนส่งสินค้า การตรวจสอบและทดสอบคุณภาพ การจัดเก็บสินค้า การแปรรูป และการซื้อขาย สามารถรองรับปริมาณการซื้อขายลูกเดือยได้ประมาณ 250,000 ตันต่อปี หรือคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 70 ของปริมาณการซื้อขายลูกเดือยทั่วประเทศจีน

เมืองชิงเหรินเป็นแหล่งเพาะปลูก ศูนย์กลางการแปรรูปและกระจายสินค้าลูกเดือยที่ใหญ่ที่สุดในประเทศจีน โดยในปี 2555 สมาคมอุตสาหกรรมธัญพืชแห่งประเทศไทยได้มอบฉายาให้เมืองชิงเหรินว่า “เมืองแห่งลูกเดือยของจีน” อุตสาหกรรมลูกเดือยจึงกลายเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสำคัญที่ช่วยสร้างรายได้และยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น

เมืองชิงเหรินมีประวัติการเพาะปลูกลูกเดือยมายาวนานเกือบ 2,000 ปี และมีที่ตั้งอยู่บริเวณเส้นละติจูด 25 องศาเหนือ ซึ่งถือเป็นแนวละติจูดที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก โดยพื้นที่แห่งนี้มีสภาพอากาศอบอุ่นและชุ่มชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ที่ 15.2 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนอุดมสมบูรณ์ถึง 1,325 มิลลิเมตรต่อปี และได้รับแสงแดดประมาณ 1,441 ชั่วโมงต่อปี นอกจากนี้ ดินในพื้นที่ยังเป็นดินเหลืองที่มีแร่ธาตุและมืองค์ประกอบของซิลิกาและเหล็กสูง ปัจจัยทั้งหมดนี้ร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จนทำให้ลูกเดือยของเมืองชิงเหรินมีปริมาณแป้งอะไมโลเพกทิน (Amylopectin) สูงโดดเด่นที่สุดในประเทศจีน

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เมืองชิงเหรินได้พัฒนาอุตสาหกรรมลูกเดือยอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการสร้าง “หนึ่งสวน สามศูนย์” ได้แก่ สวนอุตสาหกรรมเกษตรสมัยใหม่ระดับชาติ ศูนย์เพาะและขยายพันธุ์ลูกเดือยพันธุ์ดี ศูนย์ซื้อขาย และศูนย์แปรรูปเชิงลึก พร้อมทั้งดำเนินโครงการยกระดับลูกเดือยใน 7 ด้าน ได้แก่ คุณภาพ การวิจัยและพัฒนา โครงการ การแปรรูป แบรินด์ วัฒนธรรม และประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ แนวทางดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขจุดอ่อนของอุตสาหกรรมลูกเดือยจีน พัฒนาห่วงโซ่อุตสาหกรรมให้ครบถ้วนและแข็งแกร่งยิ่งขึ้น ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป ไปจนถึงการสร้างแบรนด์ เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมลูกเดือยของเมืองชิงเหรินให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ผลผลิตในปริมาณมากขึ้น และมีแบรนด์ที่เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ปัจจุบัน เมืองชิงเหรินมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 66,667 ไร่ คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่เพาะปลูกลูกเดือยทั้งหมดทั่วประเทศ มีผู้ประกอบการด้านการผลิตและธุรกิจลูกเดือยมากกว่า 160 ราย ในจำนวนนี้มีบริษัทชั้นนำระดับประเทศ 1 แห่ง และบริษัทชั้นนำระดับมณฑล 3 แห่ง มีกำลังการแปรรูปมากกว่า 200,000 ตันต่อปี รวมมูลค่าผลผลิตต่อปีมากกว่า 3,300 ล้านบาท อีกทั้งยังได้จัดตั้งคลังเก็บเมล็ดพันธุ์ลูกเดือยแห่งเดียวในโลก โดยรวบรวมสายพันธุ์ไว้มากกว่า 300 สายพันธุ์ และมีการใช้พันธุ์ดีในการเพาะปลูกมากกว่าร้อยละ 92 ของพื้นที่เพาะปลูกลูกเดือยทั้งหมดของเมืองชิงเหริน

ขณะเดียวกัน เมืองชิงเหรินยังได้พัฒนาผลิตภัณฑ์จากลูกเดือยมากกว่า 30 ชนิด ทั้งอาหาร ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ และเครื่องสำอาง โดยได้รับสิทธิบัตรต่าง ๆ รวมแล้ว 104 รายการ เช่น สิทธิบัตรการประดิษฐ์ (Invention Patent) อนุสิทธิบัตร (Patent for Utility Model) และการออกแบบผลิตภัณฑ์ (Design Patent) ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากลูกเดือยมีตั้งแต่ผงลูกเดือยผสมถั่วแดง บะหมี่ลูกเดือย น้ำมันสกัดจากลูกเดือย และโทนเนอร์ลูกเดือย รวมถึงเครื่องดื่มสำหรับคนยุคใหม่ เช่น น้ำลูกเดือยแบบเข้มข้น และน้ำโซดาลูกเดือย ไปจนถึงผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการดูแลร่างกาย เช่น แคปซูลลูกเดือยผสมโสม แสดงให้เห็นว่าลูกเดือยซึ่งเดิมเป็นเพียง “ธัญพืชพื้นบ้าน” กำลังถูกพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมเพื่อสุขภาพแบบครบวงจรและมีความหลากหลายมากขึ้น

ในด้านคุณภาพก็ไม่เป็นรองใคร โดยลูกเดือยจากเมืองชิงเหรินมีปริมาณโปรตีนสูงถึงร้อยละ 17.5 ซึ่งสูงกว่าลูกเดือยทั่วไปที่มีประมาณร้อยละ 14-15 และถือว่ามีปริมาณโปรตีนอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับเมล็ดพืชในตระกูลเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีสารสำคัญที่มีฤทธิ์ทางชีวภาพ เช่น คอกซีโนไลด์ (Coixenolide) ไชมันไตรโอเลอิน (Trioleate) และน้ำตาลเชิงซ้อนจากลูกเดือย (Coix lacryma-jobi polysaccharide) ในปริมาณที่สูงกว่าลูกเดือยจากแหล่งผลิตอื่น ๆ ส่วนปริมาณฟลาโวนอยด์ (Flavonoid) รวมสูงถึงร้อยละ 47.9 ขณะที่ แป้งอะไมโลเพกทิน (Amylopectin) มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 96 และมีซาโปนิน (Saponin) สูงกว่าผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันร้อยละ 30 ด้วยจุดเด่นด้านคุณภาพเหล่านี้ ลูกเดือยจากเมืองชิงเหรินจึงกำลังก้าวไปสู่แนวทางการตลาดที่เน้นคุณภาพเป็นตัวขับเคลื่อนและสามารถกำหนดราคาสินค้าในระดับพรีเมียมได้

5. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

5.1 เขตฯ กว่างซีจ้วง เปิดใช้ห้องปฏิบัติการตรวจสอบผลไม้แห่งใหม่ใกล้ด่านโหย่วอี้กวน

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน ณ นครหนานหนิง รายงานว่า สถานการณ์การนำเข้าผลไม้อาเซียนที่ด่านโหย่วอี้กวนมีแนวโน้มพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะช่วงฤดูผลไม้ ระหว่างเดือนเมษายน - ตุลาคมของทุกปี ด่านโหย่วอี้กวนมีรถบรรทุกทุกผลไม้รื้อผ่านด่านมากกว่าวันละ 300 คัน ส่งผลให้ศักยภาพงานตรวจสอบที่มีอยู่เดิมไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้นได้อย่างเพียงพอ

ที่ผ่านมา การทดสอบและตรวจวิเคราะห์ผลไม้นำเข้าผ่านด่านทางบกจะใช้ “ห้องปฏิบัติการทดสอบและตรวจวิเคราะห์ชาเฟิง” (ภายในเขตควบคุมของศุลกากรด่านการค้าชายแดนผู้จ่าย) ซึ่งเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2568 โดยห้องปฏิบัติการแห่งนี้ได้รับการรับรองมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์ 449 รายการ ครอบคลุมทั้งพืชผักและผลไม้นำเข้า-ส่งออก มุ่งให้บริการตรวจวิเคราะห์สารตกค้างจากยาฆ่าแมลง โลหะหนัก แมลงศัตรูพืช และสารปนเปื้อนอื่น ๆ ในสินค้าเกษตรที่นำเข้า-ส่งออกผ่านด่านโหย่วอี้กวนเป็นหลัก

เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการตรวจสอบผลไม้บริเวณด่านให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2569 เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงได้เปิดใช้ “ห้องปฏิบัติการทดสอบและตรวจวิเคราะห์ (ผลไม้)” แห่งใหม่อย่างเป็นทางการ ห้องปฏิบัติการแห่งนี้ตั้งอยู่ใน “ศูนย์ซื้อขายผลไม้จีน (ผิงจั่ว) - อาเซียน” ห่างจากด่านโหย่วอี้กวนราว 5.5 กิโลเมตร ถือเป็นห้องปฏิบัติการเฉพาะทางที่มีมาตรฐานสูง

การเปิดใช้งานห้องปฏิบัติการทดสอบและตรวจวิเคราะห์แห่งใหม่นี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบผลไม้ที่ด่านนำเข้าอย่างมีนัยสำคัญ ช่วยลดต้นทุนเวลาและลดต้นทุนโลจิสติกส์ (รถบรรทุกผลไม้ไม่ต้องรอผลตรวจนาน การผ่านพิธีการศุลกากรรวดเร็วยิ่งขึ้น) ทำให้ผลไม้นำเข้ายังคงคุณภาพความสดใหม่ก่อนถึงมือผู้บริโภค

ห้องปฏิบัติการของศูนย์ซื้อขายผลไม้จีน (ฉงจั่ว) - อาเซียน ใช้เงินลงทุนราว 100 ล้านบาท มีพื้นที่ 5,700 ตร.ม. มีอุปกรณ์เครื่องมือตรวจวิเคราะห์ที่ทันสมัยจำนวน 1,735 เครื่อง (ชุด) สามารถทดสอบและตรวจวิเคราะห์สินค้าเกษตรและอาหารจากอาเซียนได้มากถึง 800 รายการ สามารถรองรับความต้องการในการทดสอบและตรวจวิเคราะห์ผลไม้นำเข้าของด่านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด่านโหย่วอี้กวน ด่านอ้ายเตียน และด่านสุยโข่ว (ด่านโหย่วอี้กวน ด่านรถไฟผิงเสียง และด่านสุยโข่ว เป็นด่านนำเข้าผลไม้ตามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามารถระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน) โดยไม่จำเป็นต้องส่งตัวอย่างไปตรวจสอบนอกพื้นที่อีกต่อไป คาดว่าห้องปฏิบัติการแห่งนี้สามารถรองรับความต้องการด้านการทดสอบและตรวจวิเคราะห์ผลไม้นำเข้าของด่านต่าง ๆ ในเขตฯ กว่างซีจ้วง ได้ในช่วง 5 - 10 ปีต่อจากนี้

ประเด็นการตรวจวิเคราะห์สารต้องห้ามในทุเรียน โดยเฉพาะสาร Basic Yellow 2 หรือที่นิยมเรียกสั้น ๆ ว่า BY2 และโลหะหนักแคดเมียม ห้องปฏิบัติการแห่งนี้มีขีดความสามารถในการตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างได้มากกว่าวันละ 400 ตัวอย่าง (จากเดิม 200 ตัวอย่าง) เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการตรวจวิเคราะห์ลดลงมากกว่าร้อยละ 20 เกิดเป็นโมเดล “วงแหวนงานตรวจสอบผลไม้ 2 ชั่วโมง” ตั้งแต่การสุ่มเก็บตัวอย่างที่ด่านการส่งตรวจวิเคราะห์ที่ใกล้ที่สุด ไปจนถึงการตรวจปล่อยสินค้าที่รวดเร็ว ผลไม้นำเข้าสามารถส่งกระจายต่อไปยังตลาดค้าส่งทั่วประเทศจีนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ศูนย์การซื้อขายผลไม้จีน (ฉงจั่ว) - อาเซียน เป็น 1 ใน 3 ศูนย์การซื้อขายผลไม้จีน-อาเซียนที่นายกรัฐมนตรีหลี่เจียง ไค่ยก้อริเริ่มดังกล่าวระหว่างการลงพื้นที่เมืองระดับอำเภอผิงเสียงเมื่อเมษายน 2566 (อีก 2 แห่ง อยู่ที่เมืองท่าซินโจว เปิดใช้งานแล้ว และนครหนานหนิง ยังไม่ได้ก่อสร้าง) ปัจจุบัน ศูนย์การซื้อขายผลไม้จีน (ฉงจั่ว) - อาเซียน เฟสแรก ได้เปิดดำเนินธุรกิจแล้ว โครงสร้างพื้นฐานภายในมีพื้นที่ลานสินค้า (โกดังแบบเปิดโล่ง) ลานรถบรรทุกขนาดใหญ่ แท่นชาร์จไฟฟ้าสำหรับตู้คอนเทนเนอร์เย็น ศูนย์แสดงสินค้าผลไม้ และศูนย์ประมูลผลไม้ออนไลน์

นอกจากนี้ ศูนย์การซื้อขายผลไม้จีน (ฉงจั่ว) - อาเซียน ยังเป็นจุดตรวจปล่อยสินค้านอกด่านศุลกากร ภายใต้มาตรการอำนวยความสะดวก “ออกของได้แบบมีเงื่อนไข” โดยตู้สินค้าที่ถูกระบบสุ่มตรวจสามารถนำออกจากด่านศุลกากรไปจอดรอผล/คำสั่งตรวจปล่อยที่ศูนย์ฯ ดังกล่าวได้ ช่วยประหยัดเวลาในการเข้าสู่ตลาด

ศูนย์การซื้อขายผลไม้จีน (ฉงจั่ว) - อาเซียน ได้พลิกโฉมโมเดลการค้าส่งแบบเดิมที่เน้นการซื้อขายออฟไลน์ (ผู้ซื้อผู้ขายจับตีสที่ลานสินค้า) ไปสู่โมเดลการค้าส่งออนไลน์ที่ใคร ๆ ก็เข้าถึงได้ ทั้ง B2B / B2C และ C2C ผ่านเว็บไซต์ <https://sg.ildoodoo.com> ซึ่งมีทั้งการประมูล การจับคู่ธุรกิจ และการชำระบัญชีการค้า (ไม่นับรวมการค้าปลีกที่ผู้ค้าเปิด Live-streaming ขายปลีกกันในตลาดสินค้า) โดยในปี 2568 มีรายการประมูลซื้อขายผลไม้รวมมากกว่า 1.05 ล้านรายการ มูลค่าการซื้อขาย 21,500 ล้านบาท และปีนี้ ข้อมูล ณ วันที่ 21 พฤษภาคม 2569 ศูนย์แห่งนี้มีรายการประมูลซื้อขายผลไม้รวม 11,845 รายการ ปริมาณซื้อขาย 66,800 ตัน มูลค่าประมูลรวม 510 ล้านบาท